

БАЛЕЙ Вірко (Вірослав Петрович; 21. 10. 1938, м. Радехів Львів. обл.) — композитор, диригент, піаніст, педагог. Син [П. Балея](#). Державна премія України імені Тараса Шевченка (1996). У 1949 емігрував до США. Здобув муз. освіту як піаніст у Каліфорн. інституті мистецтв (Лос-Анджелес, 1963). Викладав фортепіано та муз.-теор. дисципліни в Університеті м. Лас-Вегас (шт. Невада), де від 1971 організовує щоріч. фестивалі сучас. музики (згодом міжнар.), а також створив камер. ансамбль «Лас-Вегаські камералісти», а 1981 — Лас-Вегаський симф. оркестр. Б. уперше в США виконав твори укр. композиторів Б. Лятошинського, В. Сильвестрова, Л. Грабовського, В. Губи та ін. Крім того, Б. пише низку статей, читає цикли лекцій по радіо, телебаченню про нові імена в укр. музиці (серед. 70-х рр. — стаття «Київський авангард — ретроспектива головної течії» у ж. «Нумус Вест» (США); передрук. у нім. ж. «Мелос»). Організував мистец. поїздки до США укр. композиторів В. Сильвестрова, Л. Грабовського, М. Скорика, Є. Станковича, І. Карабиця, В. Загорцева. Ініціатор, організатор міжнар. (зокрема амер.-укр.) проєктів: фестивалів, концертів, гастролей, записів укр. музики на CD, кіновиробництва, видавн. справи тощо. У 90-х рр. створив фірму «Відео-Юкрейн» та видавництво

«Too many notes» («Забагато нот»). Як симф. диригент та піаніст постійно гастролює з широким репертуаром світ. музики у різних країнах, співпрацює з оркестром «Київська камерата» (низку програм оркестру під керівництвом Б. записано на CD). Продюсер та автор музики до кінофільмів «Лебедине озеро. Зона» (1989), «Молитва за гетьмана Мазепу» (2001, обидва — реж. Ю. Ілленко, Нац. кіностудія худож. фільмів ім. О. Довженка). У творчому доробку — симф., камерна музика, твори для голосу та інструм. ансамблів. Використовує досягнення новітньої композитор. техніки з певною опорою на укр. жанровість і мелос фольклору (зокрема думи, коломийки).

Основні твори

симфонія № 1 для симф. оркестру (з триптиху «Духовні пам'ятники», 1997; версія для камер. оркестру, 1997); два концерти для скрипки з оркестром (1987, 1989); концерт для фортепіано з оркестром; опера «Голод» — лібрето Б. Бойчука (1985, 1995–97); партитура для 3-х тромбонів і 3-х фортепіано (1970, 1976); «Час мрій» (1993–96) — сюїта № 1, 2 для камер. складу виконавців; «Дума» — монолог для оркестру (1985, ред. 1988); «Ньютюрналі» для фортепіано № 1–6 (1956–88); «Різьблені птахи» — сюїта для кларнета і фортепіано.

Основні праці

Orpheus Unleashed // Soviet Ukrainian Affairs. London, 1988. № 3, 4 (укр. перекл. — Орфей розкутий // Сучасність. 1994. Ч. 2, 3.

Рекомендована література

1. Кузишин О. Вірко Балей — піаніст і композитор // Сучасність. 1986. Ч. 3;
2. Грабовський Л. Что может музыкант, или Советская музыка в Лас-Вегасе // Муз. жизнь. 1987. № 24;
3. Петров І. Вірко Балей у Києві // Україна: Наука і культура. 1989. Вип. 23.

В. С. Грабовський

Бібліографічний опис:

Балей Вірко / В. С. Грабовський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-41203>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України (докладніше).